

Filozofija i kultura Mediterana

Uz temu

Ovaj tematski blok sastavljen je od znanstvenih radova nastalih na temelju priopćenja s jubilarnih X. *Mediteranskih korijena filozofije* održanih od 7. do 9. travnja 2016. godine. *Mediteranski korijeni filozofije* međunarodni su godišnji simpozij koji se kontinuirano od 2007. godine održava u Splitu, u organizaciji Hrvatskog filozofskog društva i Odsjeka za filozofiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Splitu. *Filozofska istraživanja* već su u br. 107 (3/2007) objavila tematski blok s deset radova s inauguralnog simpozija, od kojih je, zajedno s radovima s drugog simpozija, sastavljen i opsežni zbornik *Filozofija Mediterana* (ur. Mislav Kukoč) tiskan u nakladi Hrvatskog filozofskog društva (Zagreb 2009.). Potom je u *Filozofskim istraživanjima* br. 116 objavljen tematski blok pod naslovom »Filozofija Mediterana – od antike do suvremenosti«, sastavljen od sedam radova s III. *Mediteranskih korijena filozofije*. I drugi časopis Hrvatskog filozofskog društva *Metodički ogledi* u dva sveska br. 33 (1/2011) i 34 (2/2011) objavio je izbor od deset radova s V. *Mediteranskih korijena filozofije*, posvećenih Ruđeru J. Boškoviću povodom 300. obljetnice rođenja, a *Filozofska istraživanja* br. 137 (1/2015) tiskala su izbor radova s narednih nekoliko simpozija u okviru tematskog bloka »Mediteranska misao: od antike do Camusa«. Radovi iz navedenih časopisa, uz još neke, čine sadržaj drugog reprezentativnog simpozijuskog zbornika *Mediteranski korijeni filozofije* (ur. Mislav Kukoč i Marita Brčić Kuljiš) koji je objavljen u nakladi Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Splitu i Hrvatskog filozofskog društva (Zagreb 2016.). Njegovim predstavljanjem na jubilarnom desetom simpoziju primjereno je zaokružen desetogodišnji ciklus interdisciplinarnog znanstvenog istraživanja mediteranskih korijena zapadne filozofije i kulture.

Bogata diseminacija rezultata navedenih istraživanja nastavlja se i ovim tematskim blokom, sastavljenim od znanstvenih radova nastalih na temelju priopćenja s X. *Mediteranskih korijena filozofije*. Mediteran je, kao što je znano, kolijevka zapadno-europske filozofije i znanosti koje zajedno s nasljedem hebrejsko-kršćanske tradicije, također mediteranskim, udaraju temelje zapadno-europske kulture i civilizacije. Stvaranje, sukobljavanje i međusobno prožimanje mediteranskih kultura – specifični mediteranski multikulturalizam – dali su bitno obilježje razvoju filozofije Zapada, što se problematizira u uvodnom članku ovoga bloka. Potom slijede radovi koji obilježavaju velike obljetnice: 2400 godina od utemeljenja hvarskog polisa Farosa te 500 godina od objavljivanja Moreove *Utopije*, što je potaklo promišljanje mediteranskog toposa utopijske imaginacije. Jubilarni simpozij okončan je interdisciplinarnim okruglim stolom »Mediteranski korijeni kulture – povodom 10. obljetnice *Mediteranskih korijena filozofije*«, s kojega donosimo izlaganje akademika Nenada Cambija.

Meditersko mišljenje, koje ovdje predstavljamo, korijeni se u antičkoj grčkoj filozofiji, a ti, u punom smislu riječi, *mediteranski korijeni filozofije*, s različitih motrišta promišljaju se u većini priloga ovoga tematskog bloka. Jedan od proteklih simpozija i tematskih blokova bio je posvećen mediteranskoj filozofiji Alberta Camusa povodom 100. obljetnice rođenja toga velikog mediteranskog mislioca čije su značenje, dosege i utjecaje u svojim prilogima analizirali hrvatski i njemački autori. Filozofsko i etičko promišljanje njegova djela nastavlja se i u ovome bloku koji završava s nekoliko vrijednih priloga u kojima se promišljaju estetski i književni poticaji autora s jugoistočnih i zapadnih obala Mediterana. Ovome bloku sadržajno pripada i izvorni članak Dunje Jutronić »Dialects: The Problem of Variability and Stability in Language« (»Dijalekti: problem varijabilnosti i stabilnosti u jeziku«), također priopćen na X. *Mediteranskim korijenima filozofije*, a koji će na engleskom jeziku biti objavljen u časopisu *Synthesis philosophica*.

Mislav Kukoč
Anita Lunić